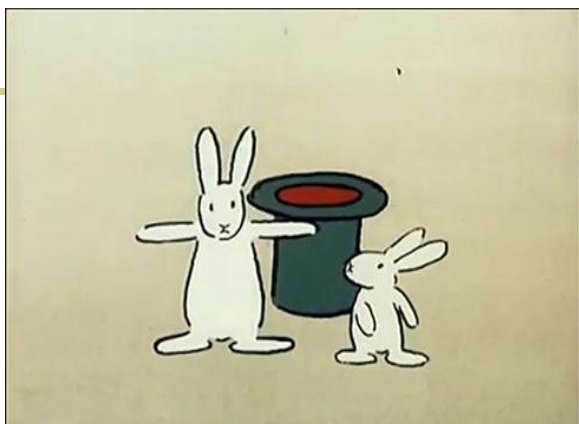


Uznávanie a výkon súdnych rozhodnutí
(súdnych zmierov a verejných listín)

Miroslav Slašťan
Právnická fakulta UK v Bratislave

Úvod – uznávanie a výkon



brain warm-up exercise

- Trebišovská SRO vyrábajúca čokoládu žaluje na OS TV miestnu stavebnú firmu – náhrada škody za vady na diele
- Rozsudok KS KE právoplatný 16.2.2018
- Dňa 19.2.2018 doručí trebišovská SRO žiadosť podľa čl. 54 o vydanie osvedčenia podľa čl. 53 nariadenia Brusel I bis na OS TV
- OS TV vydá/nevydá osvedčenie ??

Význam inštitútu uznávania cudzích rozhodnutí

- súdne rozhodovanie sporov a účinky súdnych rozhodnutí sú prejavom realizácie štátnej moci
- ak sú prejavy štátnej moci najmä teritoriálne obmedzené a obmedzované aj ostatnými suverénmi, musia byť teritoriálne obmedzené aj účinky súdnych rozhodnutí
- **Zásada:** každý štát rozhoduje o tom či vôbec a v akej miere je ochotný priznať verejnoprávne účinky rozhodnutiam orgánu iného štátu (najmä súdnym rozhodnutiam) – UZNAŤ / VYKONAŤ ich a za akých PODMIENOK
- **Pričina:** záujem štátu chrániť právnu istotu a dôveru v právny štát, čo a priori nevie garantovať voči orgánom a rozhodnutiam cudzieho štátu

Uznávanie cudzích rozhodnutí – rozdiely PÚ

- Za akých podmienok?
 - § 68 (1) ZMPS – právne účinky ako rozhodnutie súdu SR
 - Brusel I bis – právne účinky aké má podľa práva štátu vydania
 - § 64 (b) ZMPS – bez právoplatnosti alebo vykonateľnosti nie
 - Brusel I bis – aj neodkladné opatrenia
 - Pozor terminológia...

Uznávanie cudzích rozhodnutí

- ES/EÚ – nielen voľný pohyb tovaru, služieb, osôb a kapitálu (vnútorný trh)
- voľný pohyb súdnych rozhodnutí / exekučných titulov ako „piata sloboda“ vnútorného trhu EÚ

- ex čl. 220 ZEHS v znení z roku 1957:

„Členské štáty začnú medzi sebou v prípade potreby rokovania s cieľom zabezpečiť pre svojich štátnych príslušníkov (...) zjednodušenie predpisov upravujúcich vzájomné uznávanie a výkon súdnych rozhodnutí a rozhodcovských nálezov.“

- 1968 (EHS): Dohovor o súdnej právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach
- tzn. nie právny akt EÚ ?

Rozhodcovské rozsudky (rozhodnutia)

- napriek uvedenému v ZEHS (čl. 220) sú RR navždy mimo práva EHS/EÚ, dôvod:
- Dohovor o uznaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí, 10. júna 1958, New York
- platný pre členské štáty EHS (de facto všetky štáty OSN)
- aj pre ČSR nadobudol dohovor účinnosť 10.10. 1959 (pozri vyhlášku 74/1959 Zb. zo 6.11. 1959)
- nie je nutnosť prijímať ďalší (rovnaký) dohovor pre EHS
- pôsobnosť: uznanie a výkon rozhodcovských rozhodnutí vyplývajúcich zo sporov medzi fyzickými alebo právnickými osobami a vydaných na území iného štátu než toho, v ktorom sa žiada o ich uznanie a výkon
- uznávanie rozhodcovských doložiek, uznávanie rozhodcovských rozhodnutí (podmienky uznávania a výkonu)
- zákaz diskriminácie „cudzích rozhodcovských rozhodnutí“ (podmienky uznávania a výkonu, poplatky)

Prvé využitie čl. 220 ZEHS Bruselský dohovor

- ex.čl. 220 ZEHS: (Bruselský) **Dohovor o súdnej právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach**
- **27. 9. 1968** – účinnosť od 1.2. 1973
- postupne zmenený a doplnený dohovormi o pristúpení nových členských štátov k tomuto dohovoru (Ú. v. ES L 299, 31.12.1972, s. 32, Ú. v. ES L 304, 30.10.1978, s. 1, Ú. v. ES L 388, 31.12.1982, s. 1, Ú. v. ES L 285, 3.10.1989, s. 1, Ú. v. ES C 15, 15.1.1997, s. 1. Text úplného znenia pozri v Ú. v. ES C 27, 26.1.1998, s. 1)
- Protokol o výklade Bruselského dohovoru Súdny dvorom Európskych spoločenstiev, podpísaný v Luxemburgu 3. júna 1971
- uzatvorený medzi šiestimi zakladajúcimi ČŠ a neskôr všetkými prístupujúcimi (do piateho pristúpenia)
- rozdiel od splnomocnenia čl. 220 ZEHS a rozhodcovských konaní: **upravuje aj právomoc (príslušnosť) súdov**, nielen uznávania a výkon

Uznávanie cudzích rozhodnutí

- **Amsterdamská zmluva (1997)**
- uznávanie cudzích súdnych rozhodnutí je najvyššia priorita (nielen v civilných veciach) pre vnútorný trh
- **doplnenie Zmluvy o Európskej únii (1992)**
- uznávanie už aj rozhodnutí v trestných veciach
- zrušenie zákazu nevydávania vlastných občanov na trestné stíhanie do cudziny (voľný pohyb obvinených a obžalovaných)
- *rámcové rozhodnutie Rady z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi*

10

Uznávanie cudzích rozhodnutí

- **vzájomné uznávanie aj správnych rozhodnutí (napr. orgánov hospodárskej súťaže)**
- **záväznosť správnych rozhodnutí pre všetky ostatné správne orgány a tiež súdy kdekoľvek v EÚ**
- *čl. 9 smernice 2014/104/EÚ o určitých pravidlách upravujúcich žaloby podľa vnútroštátneho práva o náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže členských štátov a Európskej únie*
- **Komisia súdy aj „kontroluje“** (čl. 15 ods. 2 nariadenia č. 1/2003: členské štáty pošlú Komisii kópiu každého písomného rozsudku vnútroštátnych súdov rozhodujúcich o uplatňovaní čl. 101/102 ZFEÚ a bez meškania potom, čo bol stranám oznámený úplný písomný rozsudok)

Uznávanie cudzích rozhodnutí

- **Zásadu - každý štát samostatne rozhoduje o priznaní účinkov rozhodnutiam orgánu iného štátu - EÚ postupne eliminovala až po faktické jej zrušenie**
- **EÚ: vytvorenie novej zásady vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí, ktorá má pôvod v abstraktnom princípe „vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi“**
- **princíp vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi má v práve EÚ zásadný význam - umožňuje vytvorenie a zachovanie priestoru bez vnútorných hraníc**
- tento princíp ukladá každému z týchto členských štátov, aby vychádzal z toho, že **všetky členské štáty dodržia právo Únie a konkrétne základné práva týmto právom uznané** (Melloni, C-399/11, body 37 a 63)

12

Uznávanie cudzích rozhodnutí

- Dogma vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi a predpoklad o dodržiavaní práva EÚ a základných hodnôt je absolútna a vrcholí s slovenskej kauze „Achmea“
- NR SR zákonom z roku 2007 obmedzila rozdeľovanie zisku zdravotných poisťovní (aj holandského investora „Achmea“)
- BIT: Dohoda medzi ČSFR a Holandskom o podpore a vzájomnej ochrane investícií - 1991) a čl. 8 BIT: spory podriadené rozhodcovskému súdu vs. § 25 ObchZ
- PCA Case No. 2008-13: SR zaplatí holandskej Achmea sumu 22,1 mil EUR
- SR podáva žalobu o zrušenie PCA Case No. 2008-13 (OLG, Frankfurt a BGH DE)

Achmea

- rozsudok SD zo 6.3. 2018, C-284/16, SR proti Achmea

- zásadná myšlienka rozsudku:

BITs nie sú potrebné – nie je nutné unikať pred jurisdikciou postsocialistických štátov

(34): Právo Únie spočíva na základnom predpoklade, že každý členský štát sa so všetkými ostatnými členskými štátmi zdieľa určitý súbor spoločných hodnôt, na ktorých je Únia založená, ako je spresnené v článku 2 ZEÚ, a uznáva, že ostatné členské štáty s ním tieto hodnoty zdieľajú. Tento predpoklad znamená a odôvodňuje existenciu vzájomnej dôvery členských štátov v uznanie týchto hodnôt, a tým aj v dodržiavanie práva Únie, ktoré tieto hodnoty uplatňuje. Práve v tejto súvislosti prináleží členským štátom, najmä na základe zásady lojálnej spolupráce zakotvenej v čl. 4 ods. 3 EÚ, aby zabezpečili na svojich územiach uplatňovanie a dodržiavanie práva Únie a aby na tieto účely prijali všetky opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy, aby zabezpečili plnenie záväzkov vyplývajúcich zo Zmlúv alebo z aktov inštitúcií Únie.

14

Uznávanie cudzích rozhodnutí

- absolútny princíp „vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi“ aj v historickom a kultúrnom právnom kontexte vydržal 1 mesiac

Dôvody:

- Kauza vyhlásenia nezávislosti Katalánska a trestné stíhanie Carlesa Puigdemonta
- Hĺbková reforma súdnictva v Poľsku
- Personálna výmena sudcov v Maďarsku

15

Uznávanie cudzích rozhodnutí

- rozsudok Súdneho dvora z 5.4.2016, C-404/15, Aranyosi
- **vzájomná dôvera nie je absolútna a možno ju obmedziť!**
- AKO?
- **súd je pri uznávaní cudzieho rozhodnutia povinný vykonať tzv. „TEST ARANYOSI“**
 - 1) skúmať existenciu skutočného **rizika** porušovania základných práv a slobôd (musí vychádzať z *objektívnych, spoľahlivých, presných a náležite aktualizovaných informácií*, napr. rozsudky ESLP, stanoviská inštitúcií EÚ, správy Benátskej komisie...) a súčasne
 - 2) posúdiť či bude konkrétna osoba konkrétnemu riziku vystavená v dôsledku konkrétnych podmienok podľa bodu 1)

16

Uznávanie cudzích rozhodnutí

a navyiac:

- rozsudok Súdneho dvora z 25.7.2018, C-216/18, LM
- nevyžadovať dvojstupňový test „Aranyosi“ a **súd je povinný automaticky odmietnuť** vykonanie každého *európskeho zatykača* ak ER (politický orgán) rozhodne podľa čl. 7 ods. 2 ZEÚ o existencii závažných a pretrvávajúcich porušení zásad uvedených v článku 2 ZEÚ
- C-619/18 Komisia p. Poľsku (17.12.2018 – **predbežné opatrenie**)

17

Klasifikácia rozhodnutí

- v zásade dva druhy: **súdne** vs. **rozhodcovské**
- **Súdny zmier** (*uznesenie*) podľa CSP nie je súdne rozhodnutie podľa Brusel I bis
- **Dohoda o mediácii?**
 - smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/52/ES z 21. mája 2008 o určitých aspektoch mediácie v občianskych a obchodných veciach (čl. 6 - vykonateľnosť dohôd, ktoré sú výsledkom mediácie)
 - Zákon č. 420/2004 Z. z. o mediácii (§15 ods. 2: ak má formu NZ / schválená súdom-zmier / rozhodcovským orgánom)
- **Súdne – poddruh verejné listiny – mimosúdne verejné listiny** (najmä notárske zápisnice)
 - C-260/97 Unibank, obsah overený verejným orgánom (napr. nie advokátom, zamestnancom banky a pod.)

Klasifikácia rozhodnutí

■ Nešťastie § 52 ZMPS

Listiny vydané súdmi a úradmi v cudzine, ktoré platia na mieste, kde boli vydané, za listiny verejné, majú dôkaznú moc verejných listín aj v Slovenskej republike, ak sú opatrené predpísanými overeniami.

Overenie poskytne cudzej listine dôkazné účinky zhodné so SR verejnou listinou (na preukázanie právnej skutočnosti) – nie je to uznanie a prípadne automatické ako účinkov jej uznania v SR...

- Kto overuje cudzie listiny – notár SR?
- občianka SR sa vydá ako druhá manželka za občana UAE – sobášny list je overený...
- **čl. 61 Brusel I bis...**

19

Cudzie rozhodcovské rozhodnutie - príklad

■ doložka:

„Všetky spory vyplývajúce z tejto zmluvy alebo s ňou súvisiace (vrátane sporov o mimozmluvných nárokoch) budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní podľa Rokovacieho poriadku Rozhodcovského súdu Slovenskej advokátskej komory.“

■ RR

Rozhodca RS SAK v spore medzi XY a AB rozhodol...podľa maďarského občianskeho zákonníka...o zaplatenie...

V Budapešti dňa...

Je to cudzí RR?

20

Pramene ...

Uznanie / výkon cudzieho rozhodnutia je

- **kombinácia** úpravy medzinárodného práva procesného a vnútroštátneho práva

Pramene uznania

- Medzinárodné právo
- Právo EÚ
- Vnútroštátne právo

Pramene výkonu

- vnútroštátne právo... (nie MZ ani EÚ)

21

Pramene – situácia 1 a 1a

- Štát mimo EÚ, žiadna MZ (USA)
 - uznanie (proces, dôvody neuznania): ZMPS
 - výkon: vnútroštátne právo
- Štát mimo EÚ a existuje MZ (Rusko)
 - uznanie
 - proces: ZMPS
 - dôvody neuznania: MZ
 - výkon: vnútroštátne právo

22

Pramene – situácia 2

- Štát EÚ (pôsobnosť nariadenia)
 - Uznanie: právo EÚ
 - Výkon: vnútroštátne právo
- Štát EÚ (pôsobnosť osobitnej MZ) – čl. 71 Brusel I bis
 - Uznanie
 - Proces: právo EÚ
 - Dôvody neuznania: MZ
 - Výkon: vnútroštátne právo

23

Uznanie a výkon rozhodnutí podľa nariadenia č. 1215/2012 (Brusel I bis)

kapitola III nariadenia B I bis

Uznanie rozhodnutia

Aké rozhodnutia? Len súdu?

článok 2 písm.a)

Na účely tohto nariadenia „**rozsudok**“ znamená **každé rozhodnutie súdu** alebo tribunálu členského štátu, **bez ohľadu na jeho označenie**, vrátane uznesenia, nariadenia, rozhodnutia alebo exekučného príkazu, ako aj rozhodnutia o určení trov alebo výdavkov súdnym úradníkom.

rozhodnutie = autoritatívny akt štátnej moci, „štátne súdy“ – tzn. nie ESLP, SD EÚ, MSD, cirkevné súdy...

Uznanie rozhodnutia

- **Neodkladné / predbežné opatrenia?**
- **čl. 2 písm. a) druhý pododsek**
- len ak ich vydaniu predchádzalo **kontradiktórne konanie a len v konaní vo veci samej (súdu ktorý má právomoc vo veci samej)**
- tzn. **NO** nie je rozhodnutím podľa čl. 2 (a) ak žalovaný nebol **predvolaný OKREM ..doručený a nezačal výkon**
- vypočutý: 125/79 Denilauer, 120/79 Luise de Cavel
- porovnaj § 64 písm.b) ZMPS (len rozhodnutie vo veci samej)

Uznanie rozhodnutia

článok 3 :

- Maďarsko (platobné rozkazy)
- Švédsko (exekučný orgán a platobné rozkazy)

Uznanie rozhodnutia

- Aj rozhodnutie súdu iného ČŠ o uznaní rozhodnutia tretieho štátu – tzv. **dvojité exequatur**?
- ...každý ČŠ si môže otázku uznania posúdiť sám
- ...ale rozhodnutie o zamietnutí návrhu na uznanie rozhodnutia tretieho ČŠ a trovách konania – áno

28

Uznanie rozhodnutia

rozhodcovské rozhodnutia ?

- rozhodcovské konanie je vylúčené z pôsobnosti nariadenia B I bis (čl. 1 ods. 2 písm.d)
- obdobne rozhodnutia súdov slúžiace rozhodcovskému konaniu (menovanie/odvolanie rozhodcu, určenie miesta rozhodcovského konania, o určení platnosti rozhodcovskej zmluvy, o zrušení, zmene alebo uznaní rozhodcovského nálezu)
- rozhodnutie súdu o nákladoch rozhodcovského konania - **áno** (obdobne súd s ohľadom na existenciu platnej doložky konanie zastavil a rozhodol o trovách)

Ak je rozhodcovský nálež zrušený ?

29

Uznávanie rozhodnutí v SR

V SR vo všeobecnosti DVA spôsoby uznania:

- 1) osobitným výrokom (napr. § 67 ods. 1, fakult. ods. 2 a 4 ZMPS)
- 2) automaticky – predbežná otázka v konaní (§ 67 ods. 3 ZMPS)

30

Uznávanie rozhodnutí

Príklad (NS SR, sp.zn. 2Cdo/57/2017)

Rozsudok súdu Spojeného kráľovstva -

Výrok 1:

Súd nariaďuje, že otec Tomasz Walkov má rodičovskú zodpovednosť k Liliane Pikušovej, narodenej 17. októbra 2012

- slovenská advokátka poľského občana príde na matricu do Prievidze, predloží **rozsudok** a žiada o zápis otca do knihy narodení a vydanie rodného listu

31

Uznanie rozhodnutia

■ článok 36

1. Rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch **bez osobitného konania**.

2. Ak je otázka uznania rozsudku predmetom sporu, môže zainteresovaný účastník **postupom upraveným v čl. 46 až 51** navrhnúť vydanie rozhodnutia o tom, že **neexistujú dôvody na zamietnutie uznania** uvedené v čl. 45.

3. Ak výsledok konania na súde členského štátu závisí na posúdení uznania ako predbežnej otázky, potom tento súd má právomoc v tejto otázke.

32

Uznanie rozhodnutia

- **Uznanie** – automaticky, zvláštnym výrokom iba, ak je to sporné
- **Uznanie ako predbežná otázka** – právomoc súdu v hlavnom konaní
- **Účinky uznania** – rozšírenie účinkov rozhodnutia na štát uznania – deklaratórne (napr. záväznosť, právoplatnosť, res iudicata a pod.)
145/86 Hoffman

33

Uznanie rozhodnutia

■ Adaptácia - § 67a ZMPS

- ak cudzie rozhodnutie obsahuje vecné právo, opatrenie alebo príkaz, ktoré **nie sú známe v slovenskom právnom poriadku** – ak je to potrebné a v rozsahu, v ktorom je to možné, **premení na** vecné právo, opatrenie alebo príkaz, ktoré **je známe** v slovenskom právnom poriadku a ktoré je z hľadiska sledovaného cieľa a účelu a účinkov s ním spojených najbližšie vecnému právu, opatreniu alebo príkazu v cudzom rozhodnutí.

34

Uznanie rozhodnutia

■ Adaptácia - § 67a ZMPS

- ak súd rozhoduje o uznaní alebo výkone cudzieho rozhodnutia, vykoná premenu v tomto konaní.
- Ak nie - rozhodne súd o premene na návrh osoby, ktorá má na veci právny záujem, v samostatnom konaní. Na konanie o premene sa primerane použijú ustanovenia o konaní o návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia osobitným výrokom okrem [§ 68c ods. 2 písm. b\) a c\)](#) a [§ 68e](#).
 - Súd rozhoduje aj bez výsluchu účastníkov a nariadenia pojednávania. Návrh doručí ostatným účastníkom až ³⁵ spolu s rozhodnutím o premene.

Uznanie rozhodnutia

■ Adaptácia - § 67a ZMPS

- Ak premenu nie je možné vykonať, v tejto časti sa cudziemu rozhodnutiu právne účinky nepriznajú

36

Uznanie rozhodnutia

■ čl. 37 B I bis

účastník, ktorý sa chce v určitom členskom štáte dovolávať rozsudku vydaného v inom členskom štáte, predloží:

- vyhotovenie rozsudku, ktoré spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti a
- osvedčenie vydané podľa čl. 53.

V prípade potreby môže súd alebo orgán, na ktorom sa účastník dovoláva rozsudku vydaného v inom členskom štáte, požiadať dovolávajúceho sa účastníka, aby v súlade s článkom 57 predložil preklad alebo prepis obsahu osvedčenia. Ak súd alebo orgán nemôže konať bez prekladu rozsudku, môže požiadať účastníka o takýto preklad namiesto prekladu obsahu osvedčenia. ³⁷

Neuznanie rozhodnutia

Článok 45

– dôvody neuznania

- (zjavný) rozpor s verejným poriadkom (aj čl. 64)
- porušenie práva na spravodlivý proces - obhajoba (*Hengst Import, C-474/93*)
- nezlučiteľnosť s rozhodnutím vydaným v štáte uznania (*Hoffmann v. Krieg, 145/86*)
- nezlučiteľnosť so skorším rozhodnutím vydaným v inom členskom štáte alebo v treťom štáte v rovnakej veci a medzi rovnakými účastníkmi (a možno uznať skorší rozsudok)

³⁸

Neuznanie rozhodnutia

Článok 45

– dôvody neuznania

- porušenie pravidiel súdnej príslušnosti v poistných, spotrebiteľských a pracovnoprávných veciach – ak bol žalovaný poisťník, poistený, oprávnený z poistenia alebo poškodený, spotrebiteľ alebo zamestnanec a pravidiel výlučnej príslušnosti

- pri skúmaní skutočností, na ktorých bola založená právomoc podľa písm. e) súd alebo orgán, ktorý koná o uznaní, je viazaný skutkovými zisteniami, na ktorých súd členského štátu pôvodu založil svoju právomoc

- inak sa právomoc neskúma (ods. 3)

³⁹

Prieskum uznávaného rozhodnutia

čl. 52 – zákaz preskúmania vo veci

čl. 38 – možnosť prerušiť konanie v prípade podania opravného prostriedku proti uznávanému rozhodnutiu

- **možno uznať neprávoplatné rozhodnutie**
(opačne § 64 písm. b) ZMPS)

40

Vykonateľnosť rozhodnutia ...potom výkon... ZMENA!

podľa nariadenia B I (44/2001)

čl. 38 – prehlásenie vykonateľnosti (exequatur)

- rozsudok vydaný v členskom štáte a vykonateľný v tomto štáte sa vykoná v inom členskom štáte, ak tam bol vyhlásený za vykonateľný na návrh zainteresovaného účastníka.
- ZMPS nepozná - § 67 ods. 3 : cudzie rozhodnutie sa uzná tak, že slovenský súd nariadi jeho výkon alebo vydá poverenie na vykonanie exekúcie; ak také rozhodnutie nevyžaduje výkon, uzná sa tým, že sa naň prihliadne, ako keby šlo o rozhodnutie slovenského súdu.

41

Výkon rozhodnutia

■ čl. 39 B I bis

- rozsudok vydaný v členskom štáte, ktorý je v tomto členskom štáte vykonateľný, je vykonateľný v iných členských štátoch bez toho, aby bolo potrebné vyhlásenie jeho vykonateľnosti

■ čl. 41 (1) B I bis

- výkon rozsudkov vydaných v inom ČŠ sa spravuje právnym poriadkom dožiadaného štátu

42

Výkon rozhodnutia

Na účely výkonu navrhovateľ predkladá:

■ čl. 42 B I bis

1x vyhotovenie vykonávaného rozhodnutia

1x osvedčenie podľa čl. 53 (príloha I)

- ak *predbežné opatrenie (ods. 2)*

■ Čl. 53 B I bis

- súd, v ktorom bol vydaný rozsudok, vydá na žiadosť zainteresovaného účastníka osvedčenie - vzor v prílohe I

43

Vykonateľnosť verejných listín a súdnych zmierov

Čl. 58 - verejné listiny (aj dohody o vyživovacej povinnosti dojednané so správnymi orgánmi alebo nimi overené)

- predložená listina musí spĺňať požiadavky na preukázanie jej pravosti v členskom štáte jej pôvodu

- výkon možno zamietnuť len ak je v zjavnom rozpore s verejným poriadkom dožiadaného štátu

Čl. 59 - súdny zmier – obdobne ako listiny

44

Uznanie a výkon rozhodnutí v rodinných veciach - pramene

Cezhraničné spory a pramene práva SR

- **Rozvod - právomoc:**
 - nariadenie č. 2201/2003 (Brusel II bis)
 - ZMPS (§ 38) len subsidiárne (ak odkáže Brusel II bis)
 - dvojstranné MZ
- **Rozvod – rozhodné právo:**
 - ZMPS (§ 22), *zatiaľ nie nariadenie Rady č. 1259/2010*
- **Rozvod – uznávanie a výkon**
 - nariadenie č. 2201/2003 (Brusel II bis)
 - Haagsky Dohovor o uznávaní rozvodov a zrušení manželského spoluzitia (č. 131/1976 Zb.) (nie EÚ) ([zs](#))
 - Dvojstranné MZ

46

Cezhraničné spory a pramene práva SR

- **Osvojenie – právomoc**
 - ZMPS (§§ 41 a 41a)
 - dvojstranné MZ
- **Osvojenie – rozhodné právo**
 - ZMPS (§ 26)
 - dvojstranné MZ
- **Osvojenie – uznávanie a výkon**
 - ZMPS (§ 65)
 - Dohovor o ochrane detí a o spolupráci pri medzištátnych osvojeniach (1993), č. 380/2001 Z. z. ([aj účinky uznania](#))
- **Nie sme viazaný:**
 - European Convention on the Adoption of Children (1967)
 - European Convention on the Exercise of Children's Rights (1996)⁴⁷

Cezhraničné spory a pramene práva SR

- **Určenie rodičovstva - právomoc**
 - ZMPS (§ 40)
- **Určenie rodičovstva – rozhodné právo**
 - ZMPS (§ 23)
- **Určenie rodičovstva – uznávanie a výkon**
 - ZMPS (§ 65)

48

Cezhraničné spory a pramene práva SR

- **BSM - právomoc**
- ZMPS - §37 a nasl. (zatiaľ nie nariadenie Rady (EÚ) 2016/1103)
- Dvojstranné MZ
- **BSM - rozhodné právo**
- ZMPS - § 21 (zatiaľ nie nariadenie Rady (EÚ) 2016/1103)
- Dvojstranné MZ
- **BSM – uznávanie a výkon**
- ZMPS - § 67 (3) (4)
- Dvojstranné MZ (zatiaľ nie nariadenie Rady (EÚ) 2016/1103)

49

Cezhraničné spory a pramene práva SR

- **výživné - právomoc**
- nariadenie 4/2009
- Haagsky Dohovor o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny (2007), pl. od 1. 8. 2014
- Dvojstranné MZ a ZMPS (38a)
- **výživné - rozhodné právo**
- Haagsky Protokol o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť (2007), pl. 1.8.2013 ([z.s.](#))
- nariadenie 4/2009
- Dvojstranné MZ a ZMPS (§ 24a)
- **výživné – uznávanie a výkon**
- nariadenie 4/2009
- Haagsky Dohovor o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny (2007), pl. od 1. 8. 2014
- Dohovor o uznávaní a výkone rozhodnutí o vyživovacej povinnosti (1973) (mimo EÚ) ([z.s.](#)) vyhl. 132/1976 Zb. ⁵⁰
- Dvojstranné MZ a ZMPS (§67 ods. 3)

Cezhraničné spory a pramene práva SR

- **Rodičovská zodpovednosť - právomoc**
- nariadenie č. 2201/2003 (Brusel II bis)
- Dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z roku 1996 (344/2002 Z. z.)
- Dvojstranné MZ
- ZMPS (§ 39)
- **Rodičovská zodpovednosť - rozhodné právo**
- Dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z roku 1996 (344/2002 Z. z.)
- Dvojstranné MZ
- ZMPS (§ 24)

51

Cezhraničné spory a pramene práva SR

- **Rodičovská zodpovednosť – uznávanie a výkon**
- nariadenie č. 2201/2003 (Brusel II bis)
- Dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z roku 1996 (344/2002 Z. z.)
- Dvojstranné MZ
- ZMPS (§ 66)

52

Prípady 1 (Nález ÚS ČR I. ÚS 3226/16)

- Pán AB a CD sú manželmi podľa práva Kalifornie, AB je ČR a CD je DK
- 2013 – dieťa v USA, rozsudok USA AB a CD sú rodičia (RL: Otec/rodič, Matka/rodič)
- Konanie o uznanie rozhodnutia pred NS SR
 - Uznanie otcovstva AB, nie CD
 - Inštitút náhradného materstva je v rozpore s VP ČR
 - K otcovstvu CD sa NS nevyjadril
 - Následne vydaný rodný list (len otec)
- ÚS ČR rozsudok NS ČR ruší...

53

Prípady 2 (2Cdo/57/2017)

- Slečna SR žije v UK od 2010
- V roku 2015 sa jej narodí maloletá AB (RL: len matka)
- V roku 2016 bývajú v spoločnej domácnosti s údajným otcom občanom PL: CD
- V marci 2017 odchádza SR s AB na Slovensko, škôlka, práca...
- V apríli 2017 podáva CD návrh na priznanie rodičovskej zodpovednosti na súd v UK a žiadosť o návrat unesenej AB
- V apríli 2017 – SR a XY vyhlásenie o určení otcovstva
- Január 2018: návrh na uznanie rozhodnutia UK v SK, otec má rodičovskú zodpovednosť k AB, jurisdikciu nad AB majú súdy UK, matka SR je povinná vrátiť AB na územie UK